

QUÆSTIO PHYSIOLOGICA

PRO BACCALAUREATU

MANE DISCUTIENDA

PRÆSIDE

J. V. D. D. HENRICO HAGUENOT Regis
 Consiliario & in almâ Monspeliensium Medicorum Aca-
 demiâ Doctore Aggregato meritissimo.

SUB HAC VERBORUM SERIE:

An humores contineantur formaliter in Vasis sanguiferis.

U A M V I S in Medicinâ faciendâ, parvi referat hanc quæstio-
 nem dirimere, sicut & plurimas alias quæ per multas sæculo-
 rum series, non solum Tyronum, verum etiam jatricæ artis
 professorum animos malè contorserint; nos tamen pro lau-
 dabili scholarum consuetudine, quæ propugnando, & op-
 pugnano, seu disputantium conflictibus, torpescencia inge-
 nia, quasi excussis rationis igniculis, movet, acuit & illuminat, illam, in
 primis, ac publicis virium nostrarum tentaminibus proponere, quodque ra-
 tioni atquè experientiæ magis consonum videbitur, sustinere juvabit.

Sed, antequàm de modo, quo humores in vasis sanguiferis existunt, ser-
 monem instituamus, operæ pretium duximus ipsorum definitiones, & di-
 visiones expromere; nec-non rationem, quâ in suis officinis conficiuntur,
 præmittere: quò autem supervacaneas repetitiones evitemus, postulamus ut
 nobis liceat spiritus animales, copulam explosivam, fluidum cordis moti-
 yum, sub ipsis comprehendere. Sic itaque.

Humor in lata significatione fluidum quodcunque sensibile, vel insensibile, ex cibo potuque in corpore emergens: in stricta verò significatione, liquidum tantum sensibus obvium, ex iisdem in corpore consurgens.

Juxtà hanc ideam, spiritus aliaque fluida, quæ sensum fugiunt ex humorum numero expungendi sunt; humorque dividendus est in naturalem, non naturalem & præternaturalem.

Naturalis dicitur qui humano corpori, secundum naturam, inest; hic duplex statuitur, vel enim illi inest ab ortu, & individua speciei solummodò respicit, vel post ortum accedit certo quodam tempore, & ad speciem potius quam ad individua spectat.

Ad primum revocentur humores omnes, qui in foetu perfecto producuntur: ad secundum semen, lac & sanguis menstruus.

Naturalis humor, qui humano corpori ab ortu inest, distribuitur in assimilabilem, recrementitium, excrementitium, & neutrum.

Primus censeatur ille, qui partium fluidarum nec-non solidarum nutritioni, & accretioni dicatur, quales sunt chylus & lympa.

Secundus est humor sensibilis, per propria cola separatus, speciali alicui functioni, intrà corpus inserviens, qualia sunt fermenta omnia alimentorum coctioni, destinata.

Tertius est humor, qui per sua incernicula, & ductus tanquam inutilis, & nocuus foras amandatur, sudor, & urina.

Quartus demùm est humor aquosus, & lymphaticus nec functioni in corpore, nec generationi, nec prolis conservationi dicatus, in aliquam cavitatem notabilem, vel intercapedines partium effusus, in iisque retentus, qui peculiarem præbet usum; exempli gratiâ, aqueus oculorum humor, aqua pericardii, musculorum, & articularum mucilago.

Humor non-naturalis est ille, qui à causis extrinsecis humano corpori suggeritur, ut aquæ minerales, in statu naturali epotæ, vinum in Diabete haustum; quæ absquè manifesta alteratione, per vias urinarias rejiciuntur.

Humor præternaturalis, de quo nos hîc parùm solliciti sumus, is est, qui præter naturam in nobis generatur, ut pus & sanies.

His præsuppositis, doctrinæ ordo postulat, ut ad humorum genesim, desumpto à chylosi exordio, progrediamur.

Alimenta solida ori intrusa, dentibus inciduntur, & comminuantur, ac permixtione salivæ, quæ fit mediantibus fibrarum linguæ, & musculorum masticationi inservientium contractionibus, in pastam mollem rediguntur; inde motu peristaltico œsophagi, per hujus canalem in stomachum exactius subigenda devolvuntur: seriùs, ocyùs, plus, minusvè subacta, peristaltico pariter ventriculi motu, ad intestina ulteriùs elaboranda demittuntur.

Quidam præjudiciis obæreati, vel hisce temporibus, quibus sanioris mentis philosophi, entitates materiales, à materia realiter distinctas, & cum ipsa penetrabiles exilio mulctarunt; solum calorem chyli opificem esse pro aris & focis contendunt, etsi illum per se agere, movere, vel alterare non posse, fateri cogantur.

Nos quidem, qui calorem in motu celeri, perturbato, & vorticoso particularum insensibilium fluidorum, vel vehementissimis corporum solidorum fibrarum vibrationibus consistere statuimus, nequiquam inficiamur miasmata calida quæ à stomacho, intestinis, nec-non partibus vicinis emanant, attenuando fermenta, eorumquè motum intendendo, imo & ipsum aërem ad chylicationis opus suum symbolum conferre.

Alii menstruis acidis acido-salsis, alkalinis, aut alkalino-salsis, aut omnibus, totum chyloseos negotium committunt.

Nos, quibus in votis est nemini detrudere, æqui boniquè omnium sententias consulere, variasquè in quantum possumus lites componere (cùm verisimile non sit unius speciei fermentum cujusvis speciei alimentorum dissolutionem moliri posse) ultimæ sententiæ astipulamur, ità tamen ut in salubri corporis statu, acria, in menstruis alimentorum coctioni destinatis, prædominium obtinere arbitremur.

Interim reliquias chyli in ventriculi, & intestinorum plicis, horumvè valvulis duntaxat conniventibus hospitantes, salibus evolutis, non nihil ad laudatam coctionem contribuere nullatenus dubii asserimus: absit ut ad triturationem, novitatis prurigne inducti recurramus; an tanta est vis substantiæ mollis ventriculi, & intestinorum hominis; quanta ad alimenta solida atterenda, ac in minutissimas moleculas integrantes, vel essentielles resolvenda requiritur? æquis rerum æstimatoribus judicandum relinquimus.

Quid? canes ossa dura, variis aciebus, & spiculis instructa, impunè devorabunt? fibræ nervæ ventriculi contracti, & compressi multifariam laceffentur absque nausæ, vomitu, ululatu, aut minaci rictu? vasa sanguifera erodentur, & perfodientur absquè inflammatione & cruoris effusione? hæc si ità sint exulabit omnis nervorum consensus, positâ actione, nulla dabitur reactio; quæ necessitas commutandi opiniones probabiliter saltem veras, cùm manifestè falsis?

Sed licet alimenta solius triturationis operâ nec dividi, nec moliri, nec penitus confici ratum sit; in genere tamen fatendum peristalticas ventriculi, & intestinorum contractiones, accedente compressione à Diaphragmate, & musculis abdominis, illa exagitando, & ipsis exactius permiscendo fermenta, concoctionem adjuvare.

Nunc fufius exponendus est modus, quo cibus in stomachum, & intestina ingestus omninò dissolvatur. Partes menstruorum aqueæ cibi poros, & meandros subeunt, ejus contextum relaxant, salia terreo, & sulphureo elemento minùs implicita, indiscriminatim liquant, & movent, congenera menstruorum, & cibi salia in motum acta, junctis viribus in idem conspiciant; utrorumque alkalia & acria pectinis instar, crispa, & intorta sulphuris flamma ex mutuis complexibus magnam partem expediunt; diversæquè indolis salia in libertatem vindicant; hæc sui juris facta secum, & exoticis fermentorum atomis congregiuntur, fermentationis tumultu cibi compagem succutiunt, illum in moleculas integrantes, vel essentielles, aut partim in

has, partim in illas redigunt intereâ acida, & acido falsa officii sui partes implent; phlegmate enim adactæ in alimentorum poros vim cuneolorum exercent, vel inhibito materiæ ætheræ cursu fermentationem extendunt; alterutro modo in pororum latera fit impetus. quo respectivum situm mutant. Interim quædam sulphuris filamenta in motum concita, præ superficiæ, & meatuum convenientiâ alia quiescentia ab aliis abripiunt.

Accedit quod eorum nonnulla alimentorum poros ex parte opplendo, alkaliorum & acrium texturam firmando, fermentationem intendant.

Tandem calor, reliquiæ, contractiones, compressiones (quorum agendi modus in præmissis explicatus est, vel ex ipsis colligi potest) ad ultimum chyli complementum concurrunt.

Sed quorsum tanta verborum farrago? nondum numeris omnibus absolutus est chylus, materiem tantum ventillamus; huic deest forma quæ essentialis nomine insignitur, quæque ipsam specificat, ac determinat.

Rem paucis accipite. Partes alimentorum aliæ aliis ad unguem quadrant, aliæ aliarum contactum renuunt, istæ incertâ proportionem pro ratione congruentiæ sibi superstructæ, certo ritu combinantur, sic-què chylum formaliter, ut ajunt, constituunt.

Chylus à fæcibus separatus, ab intestinalibus euripis admirando naturæ mechanismo, ad sanguinem defertur unâ cum ipso protrusionis motu, sanguificationis officinas, auriculas scilicet, & ventriculos cordis, arterias, & venas, utrarumque communicationis poros perlustrat, cordis, & arteriarum contractionibus, sistalticâ partium virtute, per tubulos, & vias angustissima comæatu, elatere aëris, qui in vesiculas pneumaticas irrepit, vasaque impetit, interventu nitri aërei, aliorumque salium in aëre volitantium variis modis concutitur, varias alterationes patitur, tandem non secus ac alimenta in minutissimas moleculas, faceffit, harum aliæ cum aliis connubia ineunti hinc diversi humores resultant, quorum constructioni favet materia primi elementi trajecta per poros partium humoralium in suo esse, ut loquuntur, constitutarum; namque illa in qualibet strue his omninò assimilanda, cudit poros similes illis per quos transit.

Per transfennam dicimus partes integrales humorum veluti solida corpora considerandas esse, uniformi motûs determinatione cieri, neque homogeneas, neque heterogeneas unâ fermentescere posse; siquidem materia subtilis, quæ permeat quarumcunque homogenearum poros, in solidas heterogenearum partes impingit, utrasque circumfluit, ita ut innumeros propemodum vortices in massa humoralis concipere fas sit. Quoad homogeneas sibi secundum omnia congruunt. Fermentatio igitur quæ se manifestat in liquore vitali, tota referenda est in salia, quæ nondum humores propriè dictos contexerunt, in illa quæ ex humoribus attritis suggeruntur, in laticem spirituosum, nitrum aëreum, eorumque commilitonem.

Jam perpendendum, an humores formaliter, vel materialiter tantum in vasis sanguiferis contineantur. Humores contineti formaliter in vasis sanguiferis, est elementares eorum partes in certa quadam proportionem, cum sta-

5
bili quadantenus situ, sibi invicem ita adherere, ut singulae illorum moleculae integrantes, quamdiu discretae existunt, propriis motibus agantur: humores vero contineri materialiter tantum in vasis sanguiferis, est eorum elementa, sive primaria, sive secundaria solummodo in illis sine ordinatione, in qua consistit forma, concludi.

Ex communi medicorum calculo, sanguis strictè sumptus, & lymphæ, non obstantibus circulationis, fermentationis, & fluxilitatis motibus, ac multarum, particularum diversae indolis confusione, in vasis formaliter producuntur; nihil igitur impedit aliorum humorum genesis.

Obstructis renibus, aut ligatis arteriis emulgentibus, quandoquæ humor odore, & sapore urinæ speciem referens (ut ex ipsius vomitu liquido constat) in stomachum depluit; quandoquæ sudor emanat copiosus urinam redolens; ut sensibus explorare est. Quæso ex quo fonte scaturiunt liquores illi? profectò) ex sanguine.

Hepate oppilato, colore flavo, viridi, nigricante, tingitur totius corporis habitus. Undè autem colores illi? certè ex Bilis cum corpore mucoso permixtione

Nulla est virtus prolifica humorum in colis, ductibus, aut receptaculis; qui illis offeruntur humores, transmittunt, vel asservant tantum.

Si fermenta comminisceremur, inquirendum unde illa profluant, si à sanguine eodem pacto, quo illa in ejus sinu progignuntur, alii pariter humores ibidem progigni possent; si eorum materia duntaxat è sanguine ad cola appellat, opus erit aliis fermentis ad illorum formam educendam sicque progrediendum erit in infinitum.

Tandem si sola materia humorum suis incerniculis administraretur, tot admittenda essent incernicula, quot essent elementa ex quibus varii humores constant, quod à ratione abhorret. His argumentis innixi, jure concludimus.

ERGO humores sunt formaliter in Vasis sanguiferis.

DISPUTATURI.

PROFESSORES REGII.

R. D. Franciscus Chicoyneau,
Cancellarius.

R. D. Joannes Chastelan; *Decanus.*

R. D. Joannes Bezac.

R. D. Petrus Chirac.

R. D. Petrus Magnol.

PROFESSORES REGII.

R. D. Antonius Deidier.

R. D. Petrus Rideux.

R. D. Antonius Magnol, *Patris*
Coadjutor.

R. D. Joannes-Henricus Haguenot,
Doctor Aggregatus.

DOCTORES ORDINARII.

M. Eustachius Marcot. M. Antonius Fizes. M. Ludovicus Fontaine.

Quam propugnabit Deo-duce & auspice Deiparæ JOANNES VERNEDÉ Castronovariensis, Apud Occitanos, Artium liberalium Magister jamdudum Medicinæ Studiosus in Augustissimo Monspeliensis Appollinis lycao, die 19 Augusti anni 1713. ab horâ octavâ ad meridiem, pro primâ Appollinari laureâ consequendâ.

